

2020

Република Северна Македонија
Министерство за финансии
УПРАВА ЗА ЈАВНИ ПРИХОДИ

РЕГИСТРАЦИЈА, ПРИЈАВУВАЊЕ И ПЛАЌАЊЕ НА ДАНОКОТ НА ДОДАДЕНА ВРЕДНОСТ

Поднесување и пополнување на ДДВ-пријава
(образец “ДДВ-04”)

Подготвува и издава:	Управа за јавни приходи бул. „Кузман Јосифовски-Питу“ бр.1, 1000 Скопје www.ujp.gov.mk info@ujp.gov.mk
Дата на издавање:	14.01.2020 година
Уредници:	Анета Чупеска и Елена Јанева Димова - Сектор за услуги на даночни обврзници и за даноци
Дизајн и припрема:	Драгица Николоска - Сектор за поддршка на директорот и односи со јавност
Наслов:	Регистрација, пријавување и плаќање на данокот на додадена вредност

ISBN: 978-608-4866-13-8

Бр: 08-303/1

<http://www.ujp.gov.mk/mk/publikacii/pogledni/8>

2020 © Управа за јавни приходи

Материјалот е наменет за некомерцијални цели на Управата за јавни приходи. Копирање, умножување и употреба на материјалот за комерцијални цели не е дозволено. При користење на податоци од публикациите на Управата за јавни приходи потребно е да се цитира изворот.

СОДРЖИНА

ВОВЕД	2
ДАНОЧЕН ОБВРЗНИК ЗА ЦЕЛИ ЗА РЕГИСТРАЦИЈА ЗА ДДВ	3
РЕГИСТРАЦИЈА ЗА ЦЕЛИТЕ НА ДАНОКОТ НА ДОДАДЕНА ВРЕДНОСТ	5
ПРЕСМЕТУВАЊЕ, ПРИЈАВУВАЊЕ И ПЛАЌАЊЕ НА ДАНОКОТ НА ДОДАДЕНА ВРЕДНОСТ	6
ПОПОЛНУВАЊЕ НА ДДВ-ПРИЈАВА	9
ПРИЈАВУВАЊЕ И ПЛАЌАЊЕ НА ДДВ ВО ПОСТАПКА НА ПРИСИЛНА НАПЛАТА И ПРИСИЛНО ИЗВРШУВАЊЕ.....	24
ПРЕНЕСУВАЊЕ НА ДАНОЧНА ОБВРСКА СОГЛАСНО ЧЛЕН 32-А ОД ЗДДВ (REVERSE CHARGE)	25

ВОВЕД

Данокот на додадена вредност е општ потрошувачки данок кој се пресметува и плаќа во сите фази на производството и трговијата и во целокупниот услужен сектор.

Преку оваа брошура можете да се информирате за општите правила и информации кои се однесуваат на регистрацијата за цели на данокот на додадена вредност, пресметувањето, пријавувањето, утврдувањето и плаќањето на данокот на додадена вредност и специфичностите при пополнување на ДДВ-пријавата (образец “ДДВ-04”).

Кратенки кои се употребуваат во брошурата:

УП	Управа за јавни приходи
ДДВ	Данок на додадена вредност
ЗДДВ	Закон за данокот на додадена вредност
ДДВ-01	Пријава за регистрација за данокот на додадена вредност
ДДВ-04	Даночна пријава на данокот на додадена вредност
ДДВ-ИПДО	Извештај за извршени промети на добра и услуги за кои даночен должник е даночниот обврзник кон кого е извршен прометот
ДДВ-ПНПИ/ДС	Извештај за пресметка на данок на додадена вредност во постапка на присилна наплата и присилно извршување
ДДВ-ПНПИ	Извештај за задржан данок на додадена вредност во постапка на присилна наплата и присилно извршување

ДАНОЧЕН ОБВРЗНИК ЗА ЦЕЛИ ЗА РЕГИСТРАЦИЈА ЗА ДДВ

Даночен обврзник е лицето кое трајно или повремено самостојно врши стопанска дејност, независно од целите и резултатите од оваа дејност.

Даночни обврзници за данокот на додадена вредност можат да бидат правните лица, физичките лица, како и здружувањата на лица. За целите на данокот на додадена вредност, правната форма на вршителот на прометот не е битна. Физичките лица се даночни обврзници за целите на ДДВ доколку вршат оданочива стопанска дејност (пример: лица кои издаваат деловни простории, производни објекти, опрема и сл.).

Под стопанска дејност се подразбира секоја дејност на производителите, трговците и лицата кои извршуваат услуги, а има за цел остварување приходи, вклучувајќи ги дејностите од областа на рударството, земјоделството и шумарството, како и отстапувањето на материјалните и нематеријалните добра за нивно користење.

Како самостојна дејност не се смета дејноста на:

1. Физичките лица, кои поединечно или здружени се вработени во некое претпријатие и врз таа основа примаат плата.
2. Подружниците, филијалите или другите поединечни организациски делови на некое претпријатие.

Даночни обврзници за целите на данокот на додадена вредност се и државните органи, органите на единиците на локалната самоуправа и други јавно-правни тела во случаите доколку во рамките на одредена стопанска дејност вршат промет кој е оданочив кај другите даночни обврзници.

Државните органи, органите на единиците на локалната самоуправа и другите јавно-правни тела не се даночни обврзници само за оној дел од нивните дејности што се ограничува на вршењето на јавни функции.

Пример: Министерството за финансии издава деловен простор под закуп. За функциите кои ги врши Министерството за финансии не е даночен обврзник, но со издавањето на деловен простор под закуп, Министерството за финансии врши стопанска дејност и за ова Министерството треба да се регистрира за целите на ДДВ доколку ги исполни законските услови.

Здруженијата и фондациите се даночни обврзници за ДДВ доколку вршат стопанска дејност која е оданочива кај другите даночни обврзници.

Како даночен обврзник за целите на данокот на додадена вредност, се смета и даночниот обврзник над кој е отворена стечајна постапка. Ваквиот даночен обврзник останува регистриран за целите на ДДВ на начин и под услови како и другите даночни обврзници за ДДВ. Распределбата на имотот на должникот од стечајната маса заради намирување на побарувањата на доверителите претставува промет на добра кој подлежи на оданочување со данокот на додадена вредност и доколку даночниот должник е регистриран за целите на ДДВ, должен е за извршениот промет на добра да пресметува данок на додадена вредност, да поднесува ДДВ пријави и да го плаќа данокот на додадена вредност во согласност со одредбите на Законот.

РЕГИСТРАЦИЈА ЗА ЦЕЛИТЕ НА ДАНОКОТ НА ДОДАДЕНА ВРЕДНОСТ

За цели на данокот на додадена вредност задолжително треба да се регистрираат даночните обврзници кои:

- во претходната календарска година оствариле вкупен промет повисок од 2.000.000 денари;
- во текот на календарската година остварат вкупен промет над 2.000.000 денари;
- отпочнуваат со вршење на стопанска дејност и доколку предвидуваат дека ќе остварат промет над 2.000.000 денари.

Поднесување на пријава и рокови за регистрација за ДДВ

Регистрацијата за цели на ДДВ се врши со поднесување на Пријава за регистрација за данокот на додадена вредност (образец “ДДВ-01”) до Регионалната дирекција на УП, според седиштето/живеалиштето на даночниот обврзник или електронски преку <http://etax.ujp.gov.mk>
Образецот можете да го преземете и преку интернет <http://www.ujp.gov.mk/mk/obrasci/opis/189>

Пријавата за регистрација за ДДВ се поднесува во следните рокови:

- **15-ти јануари во тековната година** - за даночните обврзници кои во изминатата календарска година оствариле вкупен оданочив промет над 2.000.000 денари; и за даночните обврзници кои доброволно се регистрираат за целите на ДДВ.
- **15-ти во месецот кој следи по месецот кога е остварен прометот** - за даночните обврзници кои во текот на календарската година го надминат износот на остварен вкупен промет од 2.000.000 денари.
- **во рок од 15 дена од почетокот од вршењето на дејноста** - за даночните обврзници кои: започнуваат со вршење на дејност во текот на календарската година; и доколку даночниот обврзник претходно вршел стопанска дејност ослободена од данок без право на одбивка на претходниот данок, а во текот на годината започнува да врши оданочлива дејност.

Даночните обврзници регистрирани за целите на ДДВ остануваат регистрирани најмалку 3 или 2 години согласно пропишаните законски одредби.

ПРЕСМЕТУВАЊЕ, ПРИЈАВУВАЊЕ И ПЛАЌАЊЕ НА ДАНОКОТ НА ДОДАДЕНА ВРЕДНОСТ

Користете ги електронските услуги <http://etax.ujp.gov.mk>, кои ви овозможуваат без чекање на шалтери да ја поднесете даночната пријава 24 часа/7 дена.

Пресметување и плаќање на ДДВ се врши по истекот на даночниот период, кој во зависност од остварениот промет може да биде:

- **календарски месец** - доколку вкупниот промет во изминатата календарска година надминал износ од 25 милиони денари.
- **календарско тримесечје** - доколку вкупниот промет во изминатата календарска година не надминал износ од 25 милиони денари.

Пријавувањето на данокот, кој се должи или побарува од страна на даночниот обврзник, се врши со поднесување на Даночна пријава на данокот на додадена вредност (образец “ДДВ-04”) и во истата обврзникот го пресметува данокот за соодветниот даночен период.

Рокови за поднесување на ДДВ-пријавата

- “ДДВ-04” се поднесува во рок од 25 дена по истекот на соодветниот даночен период (месец односно тримесечје).
- “ДДВ-04” се поднесува и во случај кога даночниот обврзник нема оданочив промет во соодветниот даночен период.
- Во случај на престанок со вршењето на стопанската дејност, регистрираните даночни обврзници, поднесуваат даночна пријава во рок од 25 дена по истекот на календарскиот месец во кој престанале со вршење на стопанската дејност.
- Даночните должници¹ кои неовластено истакнале ДДВ во фактури, како и даночните должници² (приматели на добра, или корисници на услуги за промет кој е извршен од даночни обврзници кои немаат ниту седиште, ниту подружница во Р. Македонија), се обврзани да поднесат пријава “ДДВ-04” за оној даночен период за кој настанал даночен долг.

1) од член 32 точка 3 од Законот за данокот на додадена вредност.

2) од член 32 точка 4 од Законот за данокот на додадена вредност.

Неподнесување или ненавремено поднесување на ДДВ-пријава

Ако даночниот обврзник не поднесе ДДВ-пријава во пропишаните рокови, УЈП со решение ќе му го утврди износот на ДДВ за соодветниот даночен период.

Доколку даночниот обврзник поднесе даночна пријава по истекот на законски пропишаниот рок, УЈП ќе му изрече:

- на даночниот обврзник-правно лице (микро трговец) глоба во износ од 300 до 1.000 евра во денарска противвредност, од 600 до 2.000 евра во денарска противвредност на даночниот обврзник правно лице (мал трговец), од 1.800 до 6.000 евра во денарска противвредност на даночен обврзник правно лице (среден трговец) и од 3.000 до 10.000 евра во денарска противвредност на даночен обврзник правно лице (голем трговец);
- на одговорното лице во правно лице (микро трговец) глоба во износ од 50 до 250 евра во денарска противвредност, од 100 до 500 евра во денарска противвредност на одговорно лице во правно лице (мал трговец), од 150 до 500 евра во денарска противвредност на одговорно лице во правно лице (среден трговец), од 200 до 500 евра во денарска противвредност на одговорно лице во правно лице (голем трговец) и од 100 до 250 евра во денарска противвредност на трговец поединец и лице кое самостојно врши дејност; и
- на физичко лице-даночен обврзник ќе му се изрече, глоба во износ од 50 до 250 евра во денарска противвредност.

Доколку даночниот обврзник воопшто не поднесе даночна пријава, УЈП ќе му изрече:

- на даночниот обврзник-правно лице (микро трговец) глоба во износ од 300 до 1.000 евра во денарска противвредност, од 600 до 2.000 евра во денарска противвредност на даночниот обврзник правно лице (мал трговец), од 1.800 до 6.000 евра во денарска противвредност на даночен обврзник правно лице (среден трговец) и од 3.000 до 10.000 евра во денарска противвредност на даночен обврзник правно лице (голем трговец);
- на одговорното лице во правно лице (микро трговец) глоба во износ од 50 до 250 евра во денарска противвредност, од 100 до 500 евра во денарска противвредност на одговорно лице во правно лице (мал трговец), од 150 до 500 евра во денарска противвредност на одговорно лице во правно лице (среден трговец), од 200 до 500 евра во денарска противвредност на одговорно лице во правно лице (голем трговец) и од 100 до 250 евра во

- денарска противвредност на трговец поединец и лице кое самостојно врши дејност; и
- на физичко лице-даночен обврзник ќе му се изрече, глоба во износ од 50 до 250 евра во денарска противвредност.

ПОПОЛНУВАЊЕ НА ДДВ-ПРИЈАВА

Начинот на пополнување на ДДВ-пријавата е опишан во Упатството кое е составен дел од образецот “ДДВ-04”.

Оданочив промет на добра и услуги

Во ДДВ-пријавата, **во полињата 1** (Оданочив промет по општа даночна стапка) и **3** (Оданочив промет по повластена даночна стапка) се внесуваат износите на оданочивите промети на добра и услуги (промет) кои ги извршил даночниот обврзник во земјата за надоместок, во рамките на неговата стопанска дејност. Износите на даночните основи се внесуваат без вклучен ДДВ.

Во **полињата 2 и 4** се внесува износот на данокот на додадена вредност кој отпаѓа на оданочивиот промет на добра и услуги кој го врши даночен обврзник во земјата, за надоместок, во рамките на неговата стопанска дејност. Се пријавуваат и ратите и капарите кои се наплатени во соодветниот даночен период.

Ако прометот бил извршен во соодветниот даночен период, но се уште не е, или не е целосно наплатен надоместокот за него, се пријавува и надоместокот кој треба да се наплати.

Во случај на бруто-евиденција, се врши поделба на бруто-износите за цели на пресметка на ДДВ на даночните основи и на данокот и истите се внесуваат двоено според даночни стапки во полињата 1 и 3.

Пример 1:

Трговецот “А” во март 2016 година извршил промет во вкупен износ од 92.000 денари. Износот се состои од 65.000 денари од продажба на филигрански накит (општа даночна стапка) и 27.000 денари од продажба на книги и весници (повластена даночна стапка). Така, се добиваат следните пресметки и внесувања:

Бруто-износ	Делител	Стапка	Даночна основа (Поле 1 и 3)	Данок (Поле 2 и 4)
65.000	1,18	општа	55.085	9.915
27.000	1,05	повластена	25.714	1.286

Во **полињата 1 и 3** одвоено според даночни стапки се внесуваат и даночните основи за прометот на добра и услуги, без надоместок за лични цели на даночниот обврзник, на неговите вработени или на други на нив блиски лица (на пр. основачи или роднини на основачите на трговско друштво), како и прометот спрема блиски лица извршен по намалена цена.

Пример 2:

Трговецот со градежни материјали "А" платил 600.000 денари за увоз на 10 кровни прозорци плус 108.000 увозен ДДВ. Тој му подарува еден прозорец на својот брат "Б". Вработениот "В" добива еден прозорец по цена од 50.000 денари. Даночна основа претставува набавната нето-цена од 60.000 денари. Истото важи и за продажбата спрема лицето "В", бидејќи платениот надоместок е помал од набавната нето-цена. На тој начин се добиваат следните внесувања:

Промет	Стапка	Даночна основа (Поле 1)	Данок (Поле 2)
Б	општа	60.000	10.800
В	општа	60.000	10.800

Лицето "А" може во полето 25 да изврши одбивка на увозниот ДДВ од 108.000 денари, како претходен данок.

Промет ослободен од данок со и без право на одбивка на претходен данок

Во **полето 5** (Промет ослободен од данок со право на одбивка на претходен данок) од ДДВ-пријавата, како промет ослободен од данок **со право на одбивка** на претходен данок се внесува особено следниот промет:

- Извоз;
- Прекуграничен транспорт на добра и други услуги;
- Работи врз добра за извоз;
- Посредување во прометот од член 24 од ЗДДВ (на пр. провизии во врска со извоз);
- Прометите кои се вршат кон проекти финансирани од странски донатори и ИПА фондови, а кои се ослободени од ДДВ согласно член 24-а од ЗДДВ;
- Прометите со инвестициско злато и посредувањето во промети со инвестициско злато кои се ослободени од данок.

Во **полето 6** (Промет ослободен од данок без право на одбивка на претходен данок) како промет ослободен од данок **без право на одбивка** на претходни даноци, се внесува:

- Издавање под закуп на објекти и простории за станбени цели;
- Одредени видови на банкарски и финансиски промет (на пр. промет со законски средства за плаќање, одобрување на кредити или кредитно посредување);
- Услуги на лекари, забари, забни техничари или од областа на други медицински професии;
- Меѓународен превоз на патници (со исклучок на меѓународниот превоз на патници во воздушниот сообраќај).

Во **полето 7** (Промет извршен спрема даночни обврзници кои немаат седиште во земјата, кој не е предмет на одданочување во земјата) се внесува износ на прометот извршен спрема даночни обврзници кои немаат седиште во земјата и кој не е предмет на оданочување со ДДВ согласно член 2 и 14 од ЗДДВ. Ова поле се пополнува од страна на вршителот на прометот.

Пример 3:

Друштво за ревизија “А” со седиште во Република Македонија, врши консалтинг услуги кон странски даночен обврзник – нерезидент. За извршената консалтинг услуга, Друштво за ревизија “А” издава фактура во износ 22.000 денари. Местото на промет на консалтинг услугите се определува според корисникот на услугата. Бидејќи вистински корисник на услугата е странскиот даночен обврзник – нерезидент кој во Република Македонија нема ниту седиште, ниту подружница, оваа услуга не е предмет на оданочување со ДДВ и во фактурата кон нерезидентот Друштвото за ревизија “А” нема обврска да пресмета данок на додадена вредност.

Даночен обврзник	Стапка	Даночна основа (Поле 7)
А	промет кој не е предмет на одданочување со ДДВ	22.000

Во **полето 8** (Промет во земјата за кој данокот го пресметува примателот на прометот (пренесување на даночна обврска согласно член 32-а)), се внесува износ на прометот извршен во земјата за кој данокот го пресметува примателот на прометот согласно член 32-а од ЗДДВ. Ова поле се пополнува од страна на вршителот на прометот. Вршителот на прометот заедно со даночната пријава за ДДВ има обврска да достави Извештај за извршени промети на добра и услуги за кои даночен должник е даночниот обврзник кон кого е извршен прометот (образец "ДДВ-ИПДО").

Пример 4:

Градежната фирма "А" (изведувач) е ангажирана од Општината "Х" (инвеститор) за изградба на административни простори. Градежната фирма "А" (изведувач) ја ангажира Градежната фирма "Б" (подизведувач) за поставување на водоводни и канализациони инсталации и санитарна опрема.

Градежните фирми "А" и "Б" се регистрирани за целите на ДДВ, додека Општината "Х" не е регистрирана за целите на ДДВ. Прометот од Градежната фирма "Б" (подизведувач) кон Градежната фирма "А" (изведувач) потпаѓа под членот 32-а од ЗДДВ и Градежната фирма "Б" (подизведувач) во издадената фактура за поставување на водоводни и канализациони инсталации и санитарна опрема, во износ од 2.000.000 денари, нема обврска да пресмета ДДВ и во истата ќе наведе "пренесување на даночна обврска".

Даночен обврзник	Стапка	ДДВ	Даночна основа (Поле 8)
Б	општа	пренесување на даночна обврска	2.000.000

Прометот од Градежната фирма "А" (изведувач) кон Општината "Х" (инвеститор), не потпаѓа под членот 32-а од ЗДДВ (види и Reverse Charge, стр.24), односно Градежната фирма "А" (изведувач) во издадената фактура (за поставување на водоводни и канализациони инсталации и санитарна опрема) кон Општината "Х" има обврска да пресмета ДДВ.

Даночен обврзник	Стапка	Даночна основа (Поле 1)	Данок (Поле 2)
А	општа	2.000.000	360.000

Во **полињата 9** (Примен промет извршен од страна на даночни обврзници кои немаат седиште во земјата по општа даночна стапка (член 32 точка 4)) и **11** (Примен промет извршен од страна на даночни обврзници кои немаат седиште во земјата по повластена даночна стапка член (32 точка 4)), се внесува износот на прометот извршен од страна на даночни обврзници кои немаат седиште во земјата за кој данокот го пресметува примателот на прометот согласно член 32 точка 4 од ЗДДВ, а кој се оданочува по општа/повластена даночна стапка. Овие полиња се пополнуваат од страна на примателот на прометот.

Во **полињата 10 и 12**, се внесува износот на данокот на додадена вредност кој е пресметан од страна на примателот на прометот согласно член 32 точка 4 од ЗДДВ, по општа/повластена даночна стапка. Овие полиња се пополнуваат од страна на примателот на прометот.

Пример 5:

Даночен обврзник "А"-резидент на Република Македонија (примател на прометот) користи телекомуникациски услуги од даночен обврзник "Б"-резидент на Република Бугарија (вршител на прометот). Местото на промет на телекомуникациската услуга се определува според корисникот на услугата и во овој случај истото е во Република Македонија.

Домашната компанија – корисник на услугата се јавува како даночен должник и има обврска наместо даночниот обврзник резидент во странство, да го пресмета, пријави и плати данокот кој настанал за прометот извршен спрема него од странскиот даночен обврзник, кај надлежниот даночен орган.

Даночниот обврзник "Б" за извршената услуга издава фактура во износ од 60.000 денари, без посебно искажан данок.

Даночен обврзник	Стапка	Даночна основа (Поле 9)	Данок (Поле 10)
А	општа	60.000	10.800

Дури и во случаи, во кои даночниот обврзник-резидент во странство му издава на примателот на исполнувањето фактура, во која покрај надоместокот е одделно искажан и данокот ($60.000+10.800=70.800$), примателот на исполнувањето останува даночен должник. Данокот се пресметува од бруто-надоместокот.

Бруто-износ	Делител	Стапка	Даночна основа (Поле 9)	Данок (Поле 10)
70.800	1,18	општа	60.000	10.800

Во **полињата 13** (Примен промет во земјата за кој данокот го пресметува примателот на прометот по општа даночна стапка (член 32-а)) и **15** (Примен промет во земјата за кој данокот го пресметува примателот на прометот по повластена даночна стапка (член 32-а)), се внесува износот на прометот извршен во земјата за кој данокот го пресметува примателот на прометот согласно член 32-а од ЗДДВ, а кој се оданочува по општа/повластена даночна стапка. Овие полиња се пополнуваат од страна на примателот на прометот (види и Reverse Charge, стр.24).

Во **полињата 14 и 16**, се внесува износот на данокот на додадена вредност кој е пресметан од страна на примателот на прометот согласно член 32-а од ЗДДВ, по општа/повластена даночна стапка. Овие полиња се пополнуваат од страна на примателот на прометот (види и Reverse Charge, стр.24).

Пример 6:

Градежната фирма "А" (изведувач) е ангажирана од Инвеститор "Х" за изградба на станбен и деловен простор. Градежната фирма "А" (изведувач) ја ангажира Градежната фирма "Б" (подизведувач) за изведба на електроинсталатерски работи (инсталирање на електрична мрежа).

Градежните фирми "А" и "Б" и инвеститорот "Х" се регистрирани за целите на ДДВ.

Прометот од Градежната фирма "Б" (подизведувач) кон Градежната фирма "А" (изведувач) потпаѓа под членот 32-а од ЗДДВ и Градежната фирма "Б" (подизведувач) во издадената фактура за електроинсталатерски работи, во износ од 4.000.000 денари, нема обврска да пресмета ДДВ и во истата ќе наведе "пренесување на даночна обврска". Градежната фирма "Б" (подизведувач) го пријавува овој промет во поле 8.

Градежната фирма "А" (изведувач) се јавува како примател на прометот и согласно член 32-а има обврска да пресмета и плати данок на додадена вредност и да го пријави прометот во полињата 13 и 14.

Прометот од Градежната фирма "А" (изведувач) кон Инвеститорот "Х" исто така потпаѓа под членот 32-а од ЗДДВ, односно Градежната фирма "А" (изведувач)

во издадената фактура (времена ситуација-електроинсталатерски работи) кон Инвеститорот “X” нема обврска да пресмета ДДВ и овој промет го пријавува во поле 8.

Инвеститорот “X” како примател на прометот има обврска да пресмета и плати ДДВ и овој промет да го пријави во полињата 13 и 14.

Даночен обврзник	Стапка	Даночна основа (Поле 13)	Данок (Поле 14)
A	општа	4.000.000	720.000
X	општа	4.000.000	720.000

Во **полето 17** (Вкупен ДДВ) се внесува збирот на полињата 02, 04, 10, 12, 14 и 16.

Од збирот на износите пресметани во полињата 1, 2, 3, 4, 5 и 8 од ДДВ-04 пријавата, се добива вкупниот промет извршен во даночниот период

Влезни исполнувања со право на одбивка

Одбивката на претходни даноци му се одобрува на даночниот обврзник, само ако набавените или увезените добра, или примените услуги ги користи за цели на неговата стопанска дејност.

Претходните даноци се исклучуваат од правото на одбивка, доколку примените добра или услуги се користат за вршење промет ослободен од данок без право на одбивка на претходни даноци.

Ако примените добра или услуги се користат само делумно за промет ослободен од данок, може во ДДВ-пријавата да се внесе само оној дел од износот кој може да се одбие.

Покрај тоа, правото на одбивка на претходни даноци особено се исклучува за:

- набавка, производство, увоз на велосипеди, моторни возила со помалку од четири тркала, возила за превоз на патници, кои покрај седиштето на возачот, имаат најмногу до осум седишта и чија најголема маса не надминува 3500 кг (категиорија M1), исклучувајќи ги возилата за комбиниран превоз, летала и пловни објекти;
- издатоци за репрезентација на претпријатието или сопственикот (гостење, подароци, одмор, рекреација и разонода);

- набавка или увоз на фрижидери, аудио и видео апарати, теписи и уметнички предмети, со кои се опремуваат сопствените административни простории;
- издатоци за превоз на лица;
- издатоци за сместување во хотели и за исхрана; и
- неовластено и незаконски искажаниот ДДВ кој го долгува издавачот на фактурата.

Во **полето 18** (Влезен промет) се внесуваат влезните промети без ДДВ од фактури добиени од други даночни обврзници, за кои постои правото на одбивка и кои се издадени во согласност со законот, освен влезниот промет за кој данокот го пресметува примателот на прометот.

Во **полето 19** се внесува износот на претходниот данок за кој даночниот обврзник има право на одбивка, освен претходниот данок кој е пресметан од примателот на прометот.

Пример 7:

Агенција за недвижности во месец Јануари 2016 година набавува нови канцелариски бироа и столови кои ќе ги користи за цели на својата стопанска дејност во вкупен износ од 100.000 денари со вклучен ДДВ.

Вкупен износ со ДДВ	Даночна стапка	Даночна основа (Поле 18)	Данок (Поле 19)
100.000	општа	84.746	15.254

Во **полето 20** (Влезен промет за кој данокот го пресметува примателот на прометот) се внесува влезниот промет со право на одбивка на претходниот данок за кој данокот го пресметува примателот на прометот согласно член 32 точка 4 од ЗДДВ, без ДДВ.

Во **полето 21** се внесува износот на претходниот данок за кој даночниот обврзник има право на одбивка, а кој е пресметан од примателот на прометот согласно член 32 точка 4 од ЗДДВ.

Пример 8:

Македонски даночен обврзник "А" набавува софтвер од даночен обврзник од Србија. Бидејќи местото на промет на услугата за изработка на софтвер се

утврдува според местото во кое корисникот на услугата има вистинско седиште или подружница, даночниот обврзник-резидент "А" се јавува како даночен должник и има обврска наместо даночниот обврзник-резидент во странство, да го пресмета, пријави и плати данокот кој настанал за прометот извршен спрема него од странскиот даночен обврзник.

Даночниот обврзник од Србија за извршениот промет издава фактура кон македонскиот даночен обврзник во вкупен износ од 1.000.000 денари.

Бидејќи даночниот обврзник "А" го користи набавениот софтвер за вршење на својата стопанска дејност ќе има право на одбивка на претходен данок.

Износот на пресметаниот данок на додадена вредност согласно член 32 точка 4 од ЗДДВ, а за кој даночниот обврзник има право на одбивка на претходен данок се искажува на следниов начин:

Вкупен износ со ДДВ	Даночна стапка	Даночна основа (Поле 20)	Данок (Поле 21)
1.050.000	повластена	1.000.000	50.000

Во **полето 22** (Влезен промет во земјата за кој данокот го пресметува примателот на прометот) се внесува влезниот промет со право на одбивка на претходниот данок за кој данокот го пресметува примателот на прометот согласно член 32-а од ЗДДВ, без ДДВ (види и Reverse Charge, стр.24).

Во **полето 23** се внесува износот на претходниот данок за кој даночниот обврзник има право на одбивка, а кој е пресметан од примателот на прометот согласно член 32-а од ЗДДВ (види и Reverse Charge, стр.24).

Пример 9:

Даночниот обврзник "А" (регистраан за целите на ДДВ) врши промет со отпад (отпадоци од пластични маси) кон друг даночниот обврзник "Б" (регистраан за целите на ДДВ).

Бидејќи на овој промет се применува механизмот на пренесување на даночната обврска, вршителот на прометот "А" во издадената фактурата во износ од 10.000 денари кон примателот на прометот "Б" не искажува ДДВ.

Примателот на прометот "Б" има обврска да пресмета, пријави и плати ДДВ за примениот промет од даночниот обврзник "А".

Даночниот обврзник "Б" има право на одбивка на претходниот данок, бидејќи набавениот отпад од пластични маси го преработува и добива готов производ

(пластична амбалажа) кој понатаму го продава.

Износот на пресметаниот данок на додадена вредност согласно член 32-а од ЗДДВ, а за кој даночниот обврзник има право на одбивка на претходен данок се искажува на следниов начин:

Вкупен износ со ДДВ	Даночна стапка	Даночна основа (Поле 24)	Данок (Поле 25)
11.800	општа	10.000	1.800

Во **полето 24** (Увоз) се внесува износ на извршениот увоз со право на одбивка на претходниот данок (без увозен ДДВ).

Во **полето 25** се внесува износот на платениот ДДВ при увоз кој може да се одбие како претходен данок. Притоа треба да се има предвид дека правото на одбивка постои, при исполнетост на останатите услови, само за платениот увозен ДДВ докажан преку царински документи.

Ако Царинската управа на РМ одобрила продолжување на рокот за плаќање, увозниот ДДВ може да се одбие уште со пријавата “ДДВ-04” за даночниот период во кој започнува продолжувањето на рокот за плаќање на увозниот ДДВ, под услов данокот сепак да бил платен во рок од 15 дена по истек на даночниот период.

Пример 10:

Трговец “А” увезува добра во месец Декември 2016 година кои се наменети за понатамошна продажба. За направениот увоз поседува царинска декларација со вкупен износ 236.000 денари, која е платена на 31.12.2016 година. Трговецот “А” ќе има право на одбивка на претходниот данок искажан во царинската декларација и во својата даночна пријава на ДДВ ќе ја искаже на следниот начин:

Вкупен износ со ДДВ	Даночна стапка	Даночна основа (Поле 24)	Данок (Поле 25)
236.000	општа	200.000	36.000

Во **полето 26** (Претходни даноци за одбивање) се внесува збирот на полињата 19, 21, 23 и 25.

Останати даноци, претходни даноци и износи за одбивање

Како останати и претходни даноци, и износи за одбивање (**поле 27**), се сметаат:

- ✓ **Неовластено искажан ДДВ** (според член 55 став 1 од ЗДДВ). Неовластено искажаниот ДДВ во фактури се плаќа во рок од 5 работни дена. Даночните обврзници се должни неовластено истакнатиот ДДВ да го наведат во пријавата “ДДВ-04” за даночниот период во кој е издадена фактурата и истиот да го платат.
- ✓ **Одделно истакнат поголем данок од долгуваниот** (според член 55 став 2 од ЗДДВ). Ако од фактурите произлегува поголем износ на данок, законски долгуваниот ДДВ се пријавува во поле 2 или 4, а вишокот на данокот во поле 27. Истакнатиот поголем данок може да е резултат на грешка во пресметувањето или да настанал заради примена на општата даночна стапка за промет кој подлежи на повластената даночна стапка. Се применува и во случај ако ДДВ се искаже во фактури за промет ослободен од данок или за промет кој не подлежи на оданочување (пр. промет во странство). Ако се изврши исправка на неточната фактура преку издавање или достава на друга точна фактура, во тој случај отпаѓа даночниот долг за даночниот период на исправката.

Пример 11:

Кога корисникот на превозна услуга “Б” дозначува на 31 мај 2016 година само 5.000 денари, превозникот “А” утврдува дека за превозот на добра на 20 мај 2016 година од Скопје до Атина била издадена фактура во износ од 5.000 денари плус 900 денари ДДВ. Бидејќи се работи за меѓународен превоз на добра кој е ослободен од данок според член 24 точка 3а) од ЗДДВ, обврзникот “А” му доставува на обврзникот “Б” на 15 јуни 2016 година исправена фактура без искажан ДДВ.

Во пријавата “ДДВ-04” за даночниот период Мај 2016 година, обврзникот “А” е должен во поле 5 да го наведе надоместокот од 5.000 денари и во поле 27 превисоко искажаниот данок од 900 денари. Обврзникот “А” износот на исправката од 900 денари, кој претставува негативен данок, го зема предвид при пресметувањето на износот кој треба да го внесе во полето 27 од пријавата “ДДВ-04” за даночниот период Јуни 2016. Доколку во полето 27 го пријавува само овој износ, во тој случај го внесува со предзнакот “-”.

- ✓ **Исправка на одбивката на претходни даноци** (според член 37 од ЗДДВ).
Одредбите од член 37 на ЗДДВ се применуваат врз инвестициони средства кои даночниот обврзник ги набавил или произвел по 31.03.2000 година. Во првата година на употреба на инвестиционото добро може да дојде до промена на околностите меродавни за одбивката на претходниот данок, а следствено на тоа и до исправка на одбивката на претходниот данок. Во тие случаи, се врши соодветна поделба на претходниот данок, кој настанал при набавката или производството на инвестиционото средство.
За годините кои следат по календарската година на прва употреба, исправката на претходниот данок ќе се врши според одредбите од член 37 од ЗДДВ. Со оглед на тоа што постои одредба за тоа дека се врши исправка на претходните даноци за сите инвестициски добра, произлегува дека и за затечените залихи на добра наменети за натамошна продажба, а за кои при набавката било искористено правото на одбивка (имајќи ги предвид едновремено и одредбите на член 51 став 3 од ЗДДВ), при прекинување на регистрацијата за ДДВ, даночниот обврзник треба да изврши исправка на одбивката на претходните даноци на затечените залихи, односно да го врати (плати) одбиениот ДДВ.
- ✓ **Даночни износи кои се должат или побаруваат заради промена на даночна стапка или поништување на договор** (според член 22 од ЗДДВ).
- ✓ **ДДВ содржан во залихи на добра наменети за натамошна продажба пред регистрација за целите на ДДВ.**
На даночните обврзници кои не биле регистрирани за целите на ДДВ (мали претприемачи) кога тие ќе се регистрираат за целите на ДДВ, им се одобрува право на одбивка на претходниот данок содржан во залихите на добрата наменети за натамошна продажба, а кои добра биле набавени пред нивното регистрирање за целите на ДДВ.
Даночниот обврзник, за добрата на залиха наменети за натамошна продажба за кои сака да изврши одбивка на претходниот данок, е должен да изврши попис со состојба на последниот ден пред неговата регистрација за целите на ДДВ и тоа одвоено според даночни стапки (општа и повластена даночна стапка).
За да се оствари правото на одбивка на претходниот данок содржан во залихите на добра наменети за натамошна продажба, мора да се исполнети кумулативно следните услови:
 - даночниот обврзник да е регистриран за целите на ДДВ согласно ЗДДВ;
 - даночниот обврзник мора да ја извршил набавката на добрата или увозот

- на добрата пред датумот на регистрација за целите на ДДВ;
- за набавените добра, даночниот обврзник мора да поседува фактура издадена во согласност со член 53 став 10 од ЗДДВ и истата да е платена најдоцна до истекот на рокот за поднесување на првата ДДВ пријава;
 - за увезените добра, даночниот обврзник мора да поседува царински документ од кој произлегува дека е платен увозен ДДВ, најдоцна до истекот на рокот за поднесување на првата ДДВ пријава.

Вкупно пријавениот данок на додадена вредност за одбивка, даночните обврзници го истакнуваат еднократно во првата даночна пријава на данокот на додадена вредност во полето 27 од пријавата со предзнак “-”.

Ваквите даночни обврзници при поднесување на даночната ДДВ пријава за првиот даночен период потребно е да ја пополнат и табелата во ДДВ пријавата со назив “ДДВ содржан во залихи на добра наменети за натамошна продажба пред регистрација за целите на ДДВ”.

За појаснување на износот истакнат во полето 27 се пополнува прилогот “Основ за искажување на податок во поле 27 од ДДВ пријавата” кој е составен дел од ДДВ пријавата.

Даночен долг / побарување на данокот на додадена вредност

Како даночен долг/побарување (**поле 28**), се внесува севкупниот износ на долгуван или побаруван ДДВ добиен како резултат од полињата 17, 26 и 27 од ДДВ-пријавата. Износот на ДДВ долгот/побарувањето не претставува износ кој треба да го плати или да се врати на барање на даночниот обврзник. Секогаш треба да се земат предвид побарувањата од претходни даночни периоди.

Долгуваниот ДДВ, даночниот обврзник е должен да го плати во рок од 25 дена по истекот на даночниот период.

ДДВ побарувањата се пренесуваат на следниот даночен период.

Износот на побарувањето се намалува за заостанати даноци и камати за заостанатите даноци. Доколку даночниот обврзник побара исплата на побарувањето, во полето пред полето 28 го става знакот “х”.

Исплатата на побарувањето се врши во рок од 30 дена по денот на поднесувањето на ДДВ-пријавата. Доколку даночниот обврзник не искаже такво барање, разликата се пренесува како аконтација во следниот даночен период.

Прилози кон ДДВ пријавата

Кон образецот "ДДВ-04", даночниот обврзник кој врши промет на добра и услуги во Република Македонија за кој данокот го пресметува примателот на прометот, должен е да поднесе Извештај за извршени промети на добра и услуги за кои даночен должник е даночниот обврзник кон кого е извршен прометот, во соодветниот даночен период во кој е извршен прометот (образец "ДДВ-ИПДО").

Исправка на ДДВ-пријави

Доколку се утврди дека неточно или нецелосно биле пријавувани промети, даноци или претходни даноци во одредена "ДДВ-04" пријава (на пр. помал, односно поголем данок или претходен данок), даночниот обврзник е должен да изврши исправка на пријавата за соодветниот даночен период, преку поднесување на нова исправена пријава најдоцна до рокот за доставување на Годишната сметка.

При поднесување на исправка, образецот "ДДВ-04" се пополнува повторно во целост, со тоа што износите во полињата кои не се исправаат се внесуваат повторно, а во полињата во кои се врши исправката не е дозволено да се внесуваат само разликите, туку се внесува целиот исправен износ.

Пример: Ако во одредено поле е пријавен износ од 30, а требало да се пријави 100, во исправката на пријавата "ДДВ-04" за соодветниот даночен период, во тоа поле не се внесува разликата во износите 70, туку целосно исправениот износ 100.

Од причини на поедноставување, доколку се работи за повеќе или помалку пријавен данок во дадениот даночен период кој е помал од 1% од пријавениот данок, наместо да се пријави исправка на пријавата "ДДВ-04" за одреден даночен период, даночниот обврзник е должен да изврши исправка на неточната или нецелосната даночна пријава во последната даночна пријава од календарската година на која се однесува грешката.

Сите плаќања кои се примени или дадени пред извршување на прометот (авансни плаќања) се пријавуваат во даночниот период во кој се извршени. Истите се внесуваат во соодветните полиња во ДДВ-пријавата во зависност од видот на прометот за кој се однесуваат.

Со конечната фактура, даночниот обврзник врши севкупна пресметка за извршениот промет на добра или за извршените услуги, при што се минусираат надоместоците или делумните износи примени пред извршување на прометот (авансни плаќања), како и износите на данокот кој настанал за нив. Разликата од вкупниот износ на надоместокот за извршениот промет и авансните плаќања се пријавува во соодветните полиња зависно од видот на прометот. Авансните плаќања за кои даночниот обврзник има право на одбивка на влезниот данок се внесуваат во соодветните полиња во ДДВ-пријавата, зависно од видот на влезниот промет за кој се однесуваат.

Изготвување на ДДВ-пријава за последниот даночен период

Доколку за цели на оданочување биле решавачки околностите од одредена календарска година кои можат да се утврдат само привремено во текот на истата, даночниот обврзник е должен да изврши конечна пресметка на данокот кој се должи за таа календарска година во последната даночна пријава од календарската година, во случаите кога:

- даночниот обврзник во текот на годината применувал привремен клуч за распределба на претходниот данок, на дел за кој има право на одбивка и на дел за кој нема право на одбивка;
- даночниот обврзник на крајот на календарската година врши фактичко раздвојување на даночните основи и данокот кој го должи за нив врз основа на одобрение издадено од УЈП за водење на поедноставени евиденции за извршениот промет.

ПРИЈАВУВАЊЕ И ПЛАЌАЊЕ НА ДДВ ВО ПОСТАПКА НА ПРИСИЛНА НАПЛАТА И ПРИСИЛНО ИЗВРШУВАЊЕ

При промет на добра во постапка за присилна наплата согласно со Законот за даночна постапка и во постапка за присилно извршување согласно со Законот за извршување, а кога доверителот не се стекнува со доброто, се применува член 43-а од ЗДДВ.

Во ваков случај доколку должникот е регистриран за целите на ДДВ, субјектот надлежен за спроведување на постапката треба во име и за сметка на даночниот должник да го пресмета и плати данокот на додадена вредност за прометот на доброта кои се предмет на продажба во овие постапки, освен кога доверителот се стекнува со доброто.

Првенство на намирување од износот уплатен од страна на стекнувачот на доброто за прометот извршен во постапки на присилна наплата и присилно извршување, има намирувањето на обврската за плаќањето на данокот на додадена вредност.

Плаќањето на данокот на додадена вредност субјектот надлежен за постапката го врши:

- во постапка на **присилна наплата** во рок од пет работни дена од денот кога е извршена целосна уплата од страна на стекнувачот на доброто,
- во постапка на **присилно извршување** во рок од пет работни дена од денот на одржаната делба.

Субјектот надлежен за спроведување на постапката покрај актот кој е основ за стекнување со сопственост на доброта, треба да изготви и Извештај за задржан данок на додадена вредност во постапка на присилна наплата и присилно извршување (образец "ДДВ-ПНПИ") и истиот да го достави до Управата за јавни приходи, до должникот и до стекнувачот на доброто најдоцна во рок од:

- во постапка на **присилна наплата** во рок од пет работни дена од денот кога е извршена целосна уплата од страна на стекнувачот на доброто,
- во постапка на **присилно извршување** во рок од пет работни дена од денот на одржаната делба.

Во даночната пријава "ДДВ-04" должникот нема обврска да го пријави прометот извршен во постапка на присилна наплата или присилно извршување, во ваков случај надлежниот даночен орган го задолжува за прометот врз основа на Извештајот "ДДВ-ПНПИ".

ПРЕНЕСУВАЊЕ НА ДАНОЧНА ОБВРСКА СОГЛАСНО ЧЛЕН 32-А ОД ЗДДВ (REVERSE CHARGE)

Reverse charge или пренесување на даночна обврска е механизам на префрлање на даночната обврска за пресметување и плаќање на данок на додадена вредност од вршителот на прометот на примателот на прометот на добра и услуги.

Механизмот на пренесување на даночната обврска (Reverse charge) се применува во случаи кога прометот е извршен помеѓу даночни обврзници регистрирани за целите на данокот на додадена вредност во Република Македонија.

За кои промети даночниот обврзник (примателот на прометот) го должи данокот

Механизмот на пренесување на даночната обврска (Reverse charge) се применува кај промети на добра или услуги поврзани со:

- градење, вклучувајќи одржување, реконструкција и отстранување на градби или нивни делови, кога примател на прометот е инвеститорот, а вршителот на прометот е изведувачот на работите, и во случај кога примател на прометот е изведувачот, а вршител на прометот е подизведувачот на работите, согласно законот со кој се уредува градењето;
- прометот со употребен материјал и употребен материјал кој не може повторно да се користи во иста состојба, отпад, индустриски и неиндустриски отпадни материјали, отпаден материјал кој може да се рециклира, делумно преработен отпад;
- пренос на движен и недвижен имот во постапка на присилна наплата согласно со Законот за даночна постапка и во постапка за присилно извршување согласно со Законот за извршување, кога доверителот се стекнува со доброто.

Градежни услуги и промети со употребен и отпаден материјал

Механизмот за пренесување на даночната обврска од вршителот на прометот кон примателот на прометот се применува за градежни услуги и промети со употребен материјал и отпаден материјал кои се наведени во Одлуката за определување на добрата и услугите за кои даночен должник е даночниот

обврзник кон кого е извршен промет од страна на друг даночен обврзник, а кои се вршат помеѓу даночни обврзници кои се регистрирани за целите на ДДВ.

Одлуката за определување на добрата и услугите за кои даночен должник е даночниот обврзник кон кого е извршен промет од страна на друг даночен обврзник („Службен весник на РМ“, бр.45/14...160/16), можете да ја преземете преку следниот линк <http://www.ujp.gov.mk/mk/regulativa/opis/226>

За прометите врз кои се применува Reverse charge механизмот вршителот на прометот во фактурите искажува нето износ, а како даночен должник за данокот на додадена вредност се јавува примателот на прометот кој ќе го пресмета данокот на додадена вредност и во исто време доколку ги исполнува условите за одбивка на претходен данок, ќе го оствари правото на одбивка на претходниот данок. Примателот на прометот е даночен должник и во случај на плаќање кое го врши однапред (аванс), пред да биде извршен прометот на добрата и услугите. Вршителот на прометот во фактурата должен е да наведе „пренесување на даночна обврска“, во сите случаи кога примателите на добра и услуги се јавуваат како даночни должници според член 32-а од Законот за данокот на додадена вредност.

Промети на добра во постапка на присилна наплата и присилно извршување

Механизмот за пренесување на даночната обврска се применува во случај кога доверителот се стекнува со доброто во постапка на присилна наплата и присилно извршување.

Субјектот надлежен за спроведување на постапката за присилна наплата и присилно извршување треба да го пресмета данокот на додадена вредност за прометот на добрата кои се предмет на продажба во постапка на присилна наплата и присилно извршување во Извештајот за пресметка на данок на додадена вредност во постапка на присилна наплата и присилно извршување (образец "ДДВ-ПНПИ/ДС"). Актот кој е основ за стекнување со сопственост на добрата и Извештајот "ДДВ-ПНПИ/ДС", субјектот надлежен за постапката треба да ги достави до должникот и до доверителот како стекнувач на доброто.

Контакт центар

ул. „11 Октомври“ бр. 27,
1000 Скопје
тел. 0800 33 000; 02/3253 200

Генерална дирекција Скопје

бул. „Кузман Јосифовски – Питу“ бр.1
(Комплекс банки), 1000 Скопје
тел. 02/3299 500; факс 02/3281 010

Дирекција за големи даночни обврзници

ул. „12-та Ударна бригада“ бр. 2-а,
1000 Скопје
тел. 02/3251 600; факс 02/3251 610

Регионална дирекција Скопје

ул. „11 Октомври“ бр. 27, 1000 Скопје
тел. 02/3163 411; факс 02/3213 938

Регионална дирекција Битола

ул. „Мирче Ацев“ бр.3, 7000 Битола
тел. 047/235 504; факс 047/235 501

Регионална дирекција Прилеп

ул. „Прилепски бранители“ бр.6, 7500 Прилеп
тел. 048/416 284

Регионална дирекција Тетово

ул. „Дервиш Цара“ бр. 56, 1200 Тетово
тел/факс 044/335 515

Регионална дирекција Штип

ул. „Плоштад Слобода“ бб, 2000 Штип
тел. 032/397 818; факс 032/392 050

Регионална дирекција Струмица

ул. „Светозар Марковик“ бр.1, 2400 Струмица
тел/факс 034/343 057

www.ujp.gov.mk

info@ujp.gov.mk

kontaktcentar.ujp.gov.mk

etax.ujp.gov.mk

e-pdd.ujp.gov.mk

e-aukcii.ujp.gov.mk